

Vrijwilligersbeleid

Vrijwilligersbeleid Diabetes Fonds

Vooraf

In 2005 publiceerde de commissie Wijffels haar Advies van de Commissie Code Goed Bestuur. Dit advies is een set van spelregels voor goed bestuur en voor toezicht en doelmatig opereren voor goede doeleninstellingen.

Onderdeel van dit advies aan de goede doelsector is dat er een document wordt opgesteld waarin het vrijwilligersbeleid is vastgelegd. Naast de verplichting om dit beleid op papier te zetten is het voor een vrijwilligersorganisatie van groot belang om voor huidige en nieuwe vrijwilligers te kunnen aantonen dat de organisatie de zaken goed voor elkaar heeft. Het is in het huidige vrijwilligersklimaat belangrijk om middels een aantal vastgelegde regels en procedures, aan te tonen dat het Diabetes Fonds een aantrekkelijke vrijwilligersorganisatie is voor vrijwilligers. Dat verbetert de aantrekkingskracht van de organisatie en vergroot het maatschappelijk draagvlak.

Kortom: zorgdragen voor vrijwilligers is onderdeel van goed bestuur.

Wat is een vrijwilliger?

Er zijn veel verschillende omschrijvingen in omloop van een vrijwilligers en vrijwilligerswerk. Als Diabetes Fonds sluiten we ons aan bij de definitie die door uitkerings- en overheidsinstanties wordt gehanteerd:

Vrijwilligerswerk is werk dat in enig georganiseerd verband, onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving.

Hiervoor gelden de volgende criteria:

- Het werk moet een algemeen maatschappelijk belang dienen.
- Het werk mag geen winstoogmerk hebben.
- Het werk mag niet concurrerend zijn met betaald werk.
- Het werk moet een aanvullend karakter hebben en geen betaald werk verdringen.

Wat is vrijwilligersbeleid?

Het geheel aan voorwaarden dat nodig is om vrijwilligers binnen een organisatie tot hun recht te laten komen en hun eigen doelstellingen te laten nastreven op een zodanige manier dat de doelstellingen van de organisatie daarmee gediend zijn.

Waarom vrijwilligersbeleid?

- Om duidelijkheid te geven aan zowel beroepskrachten als vrijwilligers over hoe met vrijwilligers wordt gewerkt binnen het Diabetes Fonds.
- Ter voorkoming van onduidelijkheden, conflicten en ongelijke behandeling tussen vrijwilligers.
- Als stimulans voor (nieuwe) vrijwilligers en daarmee ter optimalisering van hun inzet voor het doel van de organisatie.

Diabetes Fonds en vrijwilligers

Het Diabetes Fonds werkt met vrijwilligers. Deze worden ingezet om mee te helpen aan de belangrijkste doelstelling van het Diabetes Fonds: het zich actief inzetten om diabetes en complicaties te voorkomen en het bijdragen aan een betere kwaliteit van leven met diabetes. Om dit te bereiken stimuleert en financiert het Diabetes Fonds wetenschappelijk onderzoek naar diabetes. De middelen om dit te bereiken komen uit een jaarlijkse collecte; giften en schenkingen; erfenissen en legaten en inkomsten van donateurs.

Binnen het Diabetes Fonds zijn drie soorten vrijwilligers te onderscheiden:

- Vrijwilligers die zich inzetten voor de collecte;
- Vrijwilligers die zich inzetten bij de beoordeling van aanvragen van wetenschappelijk onderzoek;
- Vrijwilligers die zich inzetten voor bestuurlijke taken.

Het Diabetes Fonds streeft ernaar vrijwilligers ook in te zetten voor andere taken. Het gaat dan om bijvoorbeeld: werken op beurzen; telefoondienst doen, voorlichting geven; het archief bijhouden etc. Hiervoor wordt nog beleid ontwikkeld, zodra dit gerealiseerd is zal dit worden meegenomen in een nieuwe versie van dit vrijwilligersbeleid

Onderdelen vrijwilligersbeleid

Binnen het vrijwilligersbeleid zijn drie nauw verweven onderdelen te onderscheiden, t.w.:

1. Visie
2. Structuur
3. Uitvoering

- Het is voor het Diabetes Fonds belangrijk om de *visie* op vrijwilligerswerk helder uiteen te zetten. Deze visie sluit nauw aan bij de doelen van de organisatie. Wat wil het Diabetes Fonds bereiken en wat zijn de motieven van de organisatie om met vrijwilligers te werken? Door de visie op het vrijwilligerswerk duidelijk te omschrijven kan de meerwaarde van het vrijwilligerswerk worden aangetoond.
- Daarnaast is het van belang om het vrijwilligerswerk in te bedden in de *structuur* van het Diabetes Fonds. Wat voor afspraken zijn er gemaakt over taakverdeling, samenwerking en onderlinge afstemming van activiteiten met de betaalde krachten? Welke wettelijke regels worden nageleefd en wat voor financiële afspraken zijn er gemaakt?
- Tenslotte de *uitvoering* van het beleid. Hoe worden vrijwilligers geworven en geselecteerd; hoe worden hun kwaliteiten ingezet en is er ruimte voor begeleiding en scholing?

Deze drie onderdelen vormen het fundament van het vrijwilligersbeleid van het Diabetes Fonds.

1. Visie op vrijwilligersbeleid

Het Diabetes Fonds werkt met vrijwilligers die meehelpen de doelstelling 'Diabetes de wereld uit', te verwezenlijken.

Van huis uit is het Diabetes Fonds een vrijwilligersorganisatie: in 1982 werd voor de eerste keer een collecte gehouden door een paar honderd bevlogen vrijwilligers.

Tegenwoordig lopen in de eerste week van november bijna 32.000 collectanten door heel Nederland om geld op te halen waar wetenschappelijk onderzoek mee gefinancierd wordt. Naast het fondsenwervende aspect van de collecte heeft de collecteweek ook een belangrijke PR-functie: de collectanten zijn het uithangbordje van de organisatie, vergroten de bekendheid en dragen bij aan het imago van het Diabetes Fonds in de samenleving.

De keuze om met vrijwilligers te werken is evident: een zo groot aantal mensen krijg je nooit -betaald- op de been. De vrijwilligers leveren dus een bijdrage aan de missie van het Diabetes Fonds.

De aansturing van de collectanten geschiedt ook door vrijwilligers. Collecteleiders en wijkhoofden organiseren de collecte in een collecteplaats. Tenslotte zijn er nog zo'n 30 regiocoördinatoren die de collecteleiders aansturen.

Het Diabetes Fonds is één van de laatste fondsen die op uitvoerend niveau louter met vrijwilligers werkt. Dat is een belangrijke *asset*. Zo gaat er in vergelijking met andere collectefondsen een relatief groter bedrag van de busopbrengst naar de doelstellingen. Het uitdragen van dit feit is een belangrijke *usp*. Het Diabetes Fonds heeft er bewust voor gekozen om niet met betaalde regiocoördinatoren te werken.

In de visie van het Diabetes Fonds is het in deze tijd nog steeds goed mogelijk om genoeg mensen te vinden die zich willen inzetten voor de doelstellingen van het Diabetes Fonds. In vergelijking met een aantal jaren geleden komen ze zich echter nauwelijks meer 'zomaar' aanmelden. Het zoeken van die mensen kost meer tijd en geld. Maar het is de stellige overtuiging van het Diabetes Fonds dat deze vrijwilligers nog steeds te vinden zijn.

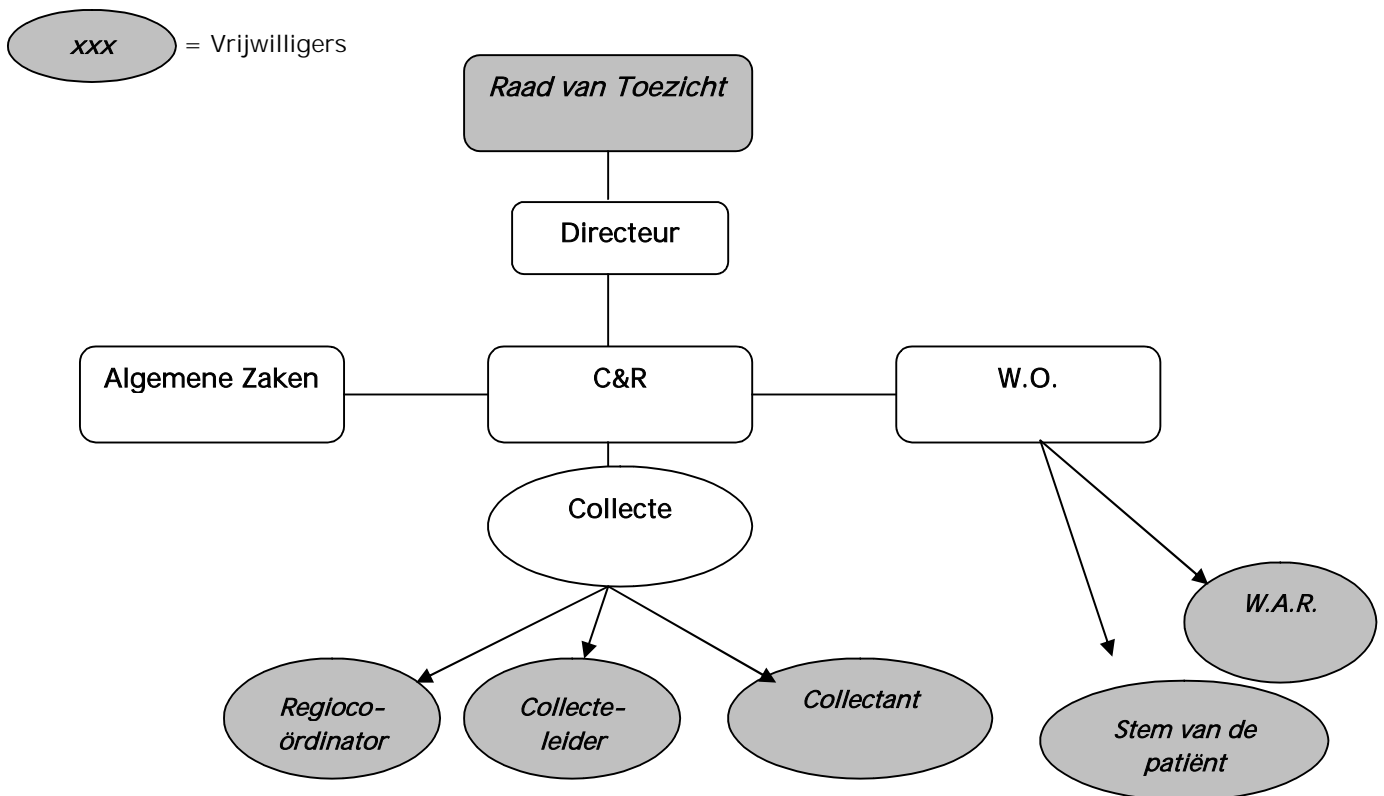
Dit geldt ook voor andere onderdelen binnen de organisatie. Behalve voor de collecte zijn er ook vrijwilligers actief in de Raad van Toezicht, in de Wetenschappelijke Advies Raad (WAR) en (in de ontwikkeling en de commissie) van het programma 'de Stem van de patiënt'. Deze vrijwilligers vormen met hun expertise (bestuur, financiën, en onderzoek) een belangrijk fundament voor de organisatie.

2. Structuur: de vrijwilligers binnen de 'betaalde' organisatie

Met structuur wordt hier bedoeld: welke plaats nemen de vrijwilligers in binnen de organisatie? Welke afspraken zijn er gemaakt over taakverdeling, samenwerking en onderlinge afstemming van activiteiten met de betaalde krachten? Welke wettelijke regels worden nageleefd en wat voor financiële afspraken zijn er gemaakt?

2.1 Organogram Diabetes Fonds

In het organogram is te zien welke positie de vrijwilligers innemen binnen de organisatie. De Wetenschappelijke Advies Raad en de 'Stem van de patiënt'-commissie (Wetenschappelijk Advies), Collecteorganisatie (Fondsenwerving) en de Raad van Toezicht (Algemene Zaken) zijn de drie deelterreinen waar vrijwilligers actief zijn.

2.2 Organisatorische positie

* Vrijwilligers: Collecteorganisatie

De collecte wordt door twee betaalde krachten aangestuurd vanuit het landelijk bureau in Amersfoort. De vrijwilligerscoördinator (1,0 fte.) is verantwoordelijk voor de algehele coördinatie van het vrijwilligerswerk en voor uitvoering van het beleid. Om dit beleid uit te voeren beschikt de vrijwilligerscoördinator over een eigen budget.

Het contact tussen het hoofdkantoor en de vrijwilligers valt uiteen in *directe* en *indirecte* aansturing. De regiocoördinatoren worden direct aangestuurd door de vrijwilligerscoördinator: afspraken tussen de regiocoördinatoren worden aan het begin van elk collectejaar op papier gezet en dienen voor beide partijen als leidraad voor te ontwikkelen activiteiten.

Het contact tussen de vrijwilligerscoördinator en de regiocoördinatoren is informeel van karakter. Het contact met de overige vrijwilligers (collecteleaders, wijkhoofden en collectanten) is een indirect contact. Een collecteleader wordt aangestuurd door zijn/haar regiocoördinator.

De vrijwilligerscoördinator wordt bijgestaan door een collectemedewerker (0,8 fte.) die belast is met de administratieve voorbereiding en afhandeling van de collecte. Daarnaast is er secretariële ondersteuning. De totale betaalde ondersteuning van de collecte bestaat uit 2,1 fte.

*** Vrijwilligers: Wetenschappelijke Advies Raad en Stem van de patiënt**

Zowel de WAR als de commissie Stem van de patiënt hebben een adviserende rol.

De WAR adviseert de Raad van Bestuur over de toekenning van gelden voor wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast houdt zij de voortgang van de onderzoeken in de gaten en beoordeelt ze de eindresultaten van de gefinancierde onderzoeksprojecten.

De commissie Stem van de patiënt heeft als taak het adviseren van de Raad van Bestuur ten aanzien van de inhoud en onderzoeksagenda van het programma. Daarnaast houdt de commissie zich bezig met het monitoren van onderzoeksprojecten.

*** Vrijwilligers: Raad van Toezicht**

De Raad van Toezicht is belast met het integraal toezicht houden op het beleid van de Raad van Bestuur (i.e. de directeur) en op de algemene gang van zaken binnen de stichting. De Raad van Toezicht heeft oog voor het belang van de stichting, voor belangen van alle betrokkenen en voor het maatschappelijk belang. Daarnaast geeft de Raad van Toezicht de Raad van Bestuur gevraagd en ongevraagd advies.

2.2 Taakomschrijving

*** Vrijwilligers: Collecteorganisatie**

Het Diabetes Fonds heeft een duidelijke taakomschrijving voor de regiocoördinatoren en collecteleiders opgesteld. Deze wordt uitgereikt bij aanvang van de werkzaamheden. De invulling van het takenpakket door de regiocoördinator geschiedt naar eigen inzicht. De vrijwilligerscoördinator bewaakt de uitvoering van dit takenpakket middels geregeld contact.

Voor de verschillende functies zijn documenten opgesteld waarin het takenpakket is vastgelegd.

<i>functie</i>	<i>document</i>
regiocoördinator	Reglement voor RC's
collecteleider	Handleiding collecte

Vrijwilligers (regiocoördinatoren) kunnen rekenen op:

- voldoende en tijdige informatie
- adequate en snelle reactie op vragen en verzoeken
- een luisterend oor
- opbouwende kritiek
- oplossing van knelpunten en conflicten
- nakomen van gemaakte afspraken
- snelle betaling van declaraties

*** Vrijwilligers: Wetenschappelijke Advies Raad**

De WAR adviseert de Raad van Toezicht over het beleid voor wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast houdt zij de voortgang van de onderzoeken in de gaten en beoordeelt ze de eindresultaten van de gefinancierde onderzoeksprojecten.

*** Vrijwilligers: Stem van de patiënt**

Binnen het subsidieprogramma 'Stem van de Patiënt' verleent het Diabetes Fonds subsidie voor onderzoeksprojecten vanuit patiëntenperspectief.

In dit programma hebben diabetespatiënten inspraak in de onderzoeksagenda en selectie van projecten. Naast het andere onderzoek dat het Diabetes Fonds financiert, dat veelal is gericht op het begrijpen en kunnen voorkomen van diabetes, geeft dit programma directe en concrete oplossingen voor de huidige patiënten. Onderzoeksvoorstellen dienen te passen binnen de aandachtsgebieden kwaliteit van leven of de maatschappelijke positie van mensen met diabetes. Het programma is resultaatgericht; de uitkomsten van het beoogde wetenschappelijk onderzoek zijn bij voorkeur concreet en op korte termijn te vertalen naar toepassingen.

De onderzoeksvoorstellen binnen het programma 'Stem van de patiënt' worden binnen de commissie 'Stem van de patiënt' beoordeeld. De beoordelaars zijn eveneens vrijwilligers.

*** Vrijwilligers: Raad van Toezicht**

De taken van de Raad van Toezicht zijn in de statuten van de Stichting Diabetes Fonds Nederland opgenomen. Hieronder vallen o.a.: het goedkeuren van het Meerjarenbeleidsplan, het goedkeuren van het Jaarplan en de begroting, het goedkeuren van de jaarrekening en het jaarverslag.

In de Raad van Toezicht zijn verschillende maatschappelijke stromingen vertegenwoordigd, zoals wetenschap, bedrijfsleven, communicatie en PR.

De Raad van Toezicht heeft een financiële auditcommissie in het leven geroepen die belast is met het toezicht houden op de financiële gang van zaken binnen de stichting. Deze auditcommissie bestaat in meerderheid uit leden van de Raad van Toezicht. De samenstelling en werkwijze van deze auditcommissie zijn nader geregeld in een reglement.

De raadsleden werken onbezoldigd en krijgen alleen een (reis)kostenvergoeding.

2.3 Vrijwilligersovereenkomst

*** Vrijwilligers: Collecteorganisatie**

In het reglement voor regiocoördinatoren is o.a. vastgelegd hoe de benoeming plaatsvindt, staat informatie over de commissie voor regiocoördinatoren en is vastgelegd welke financiële tegemoetkomingen er zijn.

De benoeming van de regiocoördinatoren geschiedt middels een ondertekend contract. De benoeming is voor onbepaalde tijd. Bij nalatigheid van de uitvoering van de taken kan het contract eenzijdig opgezegd worden. Dit geschiedt altijd (na een gesprek) middels een formele brief waarin reden van de opzegging van het contract, de inzet en de periode van de werkzaamheden zijn vastgelegd.

Bij de aanstelling van collecteleaders wordt geen contract opgesteld.

*** Vrijwilligers: Wetenschappelijke Advies Raad**

De WAR kent een evenwichtige samenstelling van diverse disciplines en een evenwichtige vertegenwoordiging van de verschillende universiteiten en UMC's. Leden worden benoemd voor een termijn van drie jaar en kunnen aansluitend één keer worden herbenoemd. (Nieuwe) leden worden voorgedragen door de WAR en benoemd door De Raad van Toezicht. Eén lid kan reglementair worden voorgedragen door de Nederlandse Vereniging voor Diabetes Onderzoek (NVDO). Deze vrijwilligers tekenen geen vrijwilligersovereenkomst maar tekenen wel een verklaring van geen belangenverstremgeling waarin de vrijwilliger aanvaard bekend te zijn met 'de criteria waaraan moet worden voldaan teneinde het CBF-keurmerk te kunnen verkrijgen en behouden en dat een onderdeel van deze criteria inhoudt dat er geen nauwe familie- of vergelijkbare relaties mogen bestaan tussen leden van het bestuur en degenen genoemd in artikel 4, 1A en artikel 4, 1B van het reglement CBF-Keur noch dat er ten aanzien van hen sprake mag zijn van andere onverenigbaarheden zoals genoemd in artikel.'

Er is een Huishoudelijk Reglement voor leden van de WAR. In dit document zijn vastgelegd: de procedures voor de beoordeling en advisering van subsidieaanvragen; de vaststelling van het budget voor wetenschappelijk onderzoek; de subsidieprogramma's; de globale jaarplanning en de procedures en evaluatie van lopende en afgeronde subsidies.

*** Vrijwilligers: Stem van de patiënt**

Er is een Huishoudelijk en een Algemeen Reglement opgesteld. Dit document wordt niet ondertekend maar bij aanvang van aanstelling aan de leden verstrekt. De leden worden voor een periode van drie jaar aangesteld door de Raad van Toezicht, die aaneensluitend met een periode van maximaal drie jaar kan worden verlengd.

Er wordt geen vrijwilligersovereenkomst ondertekend.

*** Vrijwilligers: Raad van Toezicht**

De Raad van Toezicht van de stichting bestaat uit minimaal drie en maximaal zeven natuurlijke personen. De leden worden benoemd voor een periode van vier jaar. Aftredende leden zijn eenmaal hernoembaar.

2.4 Vertegenwoordiging vrijwilligers

De vrijwilligers die werkzaam zijn binnen de collecteorganisatie worden niet vertegenwoordigd door een bestuurslichaam. Vanaf november 2006 worden verschillende vrijwilligers (collecteleiders en regiocoördinatoren) geconsulteerd en/of uitgenodigd om in werkgroepen plaats te nemen die uiteindelijk een advies moeten uitbrengen aan de Raad van Bestuur over beleidszaken aangaande vrijwilligerswerk. Voorbeelden van werkgroepen zijn: uitbreiding takenpakket van regiocoördinatoren; inzet van vrijwilligers op beurzen en uitbreiding collecteorganisatie met betaalde krachten. Het Diabetes Fonds vindt de mening van deze groep mensen die jarenlang het uitvoerende vrijwilligerswerk doen en ervaring hebben in het werken met vrijwilligers van groot belang. Hun advies vormt een belangrijke bijdrage aan het toetsen van plannen en ideeën die de professionele tak van het Diabetes Fonds ontwikkelt.

2.5 Klachtenregeling

*** Vrijwilligers: Collecteorganisatie**

Voor conflicten tussen vrijwilligers en beroepskrachten is een klachtenprocedure opgesteld. Eventuele conflicten kunnen worden voorgelegd aan het afdelingshoofd van de afdeling C&R.

Klachten over betaalde medewerkers van de collecte kunnen worden gericht en voorgelegd aan het afdelingshoofd van de afdeling C&R.

*** Vrijwilligers: Wetenschappelijke Advies Raad en Stem van de patiënt**

Voor vrijwilligers die betrokken zijn bij beoordelingen van de afdeling Wetenschappelijk Onderzoek zijn geen klachtenprocedures opgesteld. In het geval van een klacht krijgt de vrijwilliger die zich actief inzet altijd een reactie van het bureau.

*** Vrijwilligers: Raad van Toezicht**

Er is geen klachtenregeling

2.6 Verzekeringen

Er is een ongevallenverzekering en wettelijke aansprakelijkheidsverzekering afgesloten voor alle vrijwilligers. De ongevallenverzekering vergoedt schade opgelopen bij de werkzaamheden voor het Diabetes Fonds.

Voor leden van de Raad van Toezicht is er een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

2.7 Onkostenvergoeding op declaratiebasis

Hieronder wordt verstaan: alle onkosten die een vrijwilliger moet maken om het werk te kunnen doen. Onkosten zoals hier bedoeld zijn bijvoorbeeld: telefoonkosten, reiskosten, materiaalkosten en vergaderkosten.

In 2006 is de maximale vergoeding € 150,- per maand en € 1.500 per jaar.

Over het algemeen zullen de onkosten die de vrijwilligers declareren lager liggen dan het maximaal toegestane bedrag: deze kosten worden normaal vergoed. De vrijwilliger hoeft geen aangifte te doen van deze vergoeding.

In sommige gevallen kan het voorkomen dat een vergoeding aan de vrijwilliger hoger uitvalt dan het maximale toegestane bedrag. Het Diabetes Fonds doet in dat geval opgave bij de Belastingdienst. Deze bepaalt of de vergoeding overeenkomt met de werkelijk gemaakte onkosten. Is dat het geval dan wordt er geen loonbelasting ingehouden.

De vrijwilliger moet wel zelf aangifte doen van deze inkomsten. Hij mag de kosten tot de maximaal geldende vastgestelde bedragen aftrekken.

2.8 Collectebrochure

Er is een collectehandleiding, bestemd voor alle nieuwe vrijwilligers (m.n. collectanten), die kort samenvat wat het Diabetes Fonds voor organisatie is en wat de doelstellingen zijn. Daarnaast worden tips gegeven voor succesvol collecteren. Alle nieuwe collectanten ontvangen deze collectebrochure.

2.9 Internet/intranet

Internet neemt en steeds belangrijker plaats in binnen de organisatie. Vrijwilligers van het Diabetes Fonds kunnen daar op verschillende wijze gebruik van maken.

Er is een apart afgeschermd gedeelte voor bestuursleden, waar zij in de toekomst informatie op kunnen halen. Dit deel is nog in ontwikkeling.

Hetzelfde geldt voor leden van de WAR. Op het afgeschermd researchgedeelte kunnen zij onderzoeksrapporten etc. inzien.

Binnen de collecteorganisatie neemt internet ook een steeds belangrijker plaats in.

Via de website kunnen collectanten zich registreren en toestemming geven aan het Diabetes Fonds om opgenomen te worden in de database.

Het Diabetes Fonds zal in de toekomst voor haar informatieverstrekking steeds meer gebruik maken van e-mail nieuwsbrieven en het speciale vrijwilligersgedeelte op de website.

3. Uitvoering vrijwilligersbeleid

Onder de uitvoering van vrijwilligersbeleid vallen werving en selectie van nieuwe vrijwilligers, begeleiding en deskundigheidsbevordering.

3.1 Werving en selectie

* Vrijwilligers: Collecteorganisatie.

Via verschillende kanalen worden nieuwe vrijwilligers geworven. Telemarketing en advertenties in diverse geschreven media leveren nieuwe vrijwilligers op voor het Diabetes Fonds.

In het geval van nieuwe regiocoördinatoren wordt er altijd een bezoek afgelegd door de vrijwilligerscoördinator (met een lid van de commissie voor regiocoördinatoren). Aan de hand van dit gesprek wordt besloten of de nieuwe vrijwilliger voldoet aan het functieprofiel van een regiocoördinator.

Als de kandidaat geschikt blijkt wordt de samenwerking bezegeld door officiële aanstellingsbrief van de directeur.

In het geval van collectecoördinatoren is het onmogelijk volgens deze procedure te werk te gaan gezien het grote verloop binnen deze groep.

Zowel de regiocoördinatoren als de collectecoördinatoren en wijkhoofden krijgen een welkomstbrief en een informatiepakket.

Dit informatiepakket voor collectecoördinatoren bestaat uit:

- Handleiding collecte
- Dialoog (huisblad voor donateurs en collecteorganisatoren)
- Kolibrie (kwartaalblad voor alle organisatoren van collecte)
- Taakomschrijving

Het informatiepakket voor regiocoördinatoren is uitgebreider en bestaat uit hiernaast ook nog uit:

- Aanstellingsbrief directeur
- Kopie van het vrijwilligersbeleid
- Lijst met relevante telefoonnummers
- Reglement voor RC's
- Taakomschrijving

* Vrijwilligers: 'Stem van de patiënt'

De commissie bestaat uit vier leden, inclusief de voorzitter. Eén lid wordt voorgedragen door de Diabetes Vereniging Nederland; één lid wordt voorgedragen vanuit de vrijwilligersorganisatie van het Diabetes Fonds; één lid wordt voorgedragen door de voorzitter van de Nederlandse Diabetes Federatie. Nieuwe leden worden –met inachtneming van het bovenstaande– voor benoeming voorgedragen door de programmacommissie, in overleg met het bureau en de directie van het Diabetes Fonds.

* Vrijwilligers: Wetenschappelijke Advies Raad

De WAR bestaat uit minstens 11 en ten hoogste 16 leden/vrijwilligers inclusief een onafhankelijk voorzitter. De WAR is gerechtigd zich tijdelijk te laten bijstaan door adviseurs (vrijwilligers).

De leden van de WAR worden door de raad van bestuur van het Diabetes Fonds benoemd; één lid op voordracht van de NVDO¹, de overigen op voordracht van de WAR.

Bij de benoeming van de leden van de WAR zal een redelijke verhouding worden nagestreefd tussen de diverse diabetesonderzoekgebieden en geografische spreiding van Nederlandse onderzoekscentra.

De NVDO is gerechtigd om één lid van de WAR voor te dragen. De voorgedragen persoon dient bestuurslid van de NVDO te zijn. Het in de WAR zitting hebbende bestuurslid op voordracht van de NVDO heeft dezelfde status als de andere WAR-leden.

¹ Nederlandse Vereniging Voor Diabetesonderzoek

Bij beëindiging van het bestuurslidmaatschap van de NVDO beëindigt automatisch het lidmaatschap van de WAR, waarna de NVDO gerechtigd is een nieuw lid voor te dragen.

*** Vrijwilligers: Externe beoordelaars**

> voor het programma 'Stem van de patient'

De toetsing op wetenschappelijke kwaliteit wordt uitgevoerd door een vast panel van externe Nederlandse referenten (vrijwilligers). Dit panel is samengesteld door het bureau en bestaat uit deskundigen die ervaring hebben met het uitvoeren van onderzoek en in hun functie contacten hebben met patiënten (bijvoorbeeld psychologen, huisartsen, internisten, etc.). Een aanvraag binnen het programma 'Stem van de patient' wordt door minimaal twee referenten (vrijwilligers) beoordeeld.

> voor het programma projectsubsidies (Career Development)

De *vooraanmeldingen* worden door het bureau onderverdeeld in globale onderzoeksgebieden.

De aanvragen worden, waar mogelijk geclusterd per onderzoeksgebied, onafhankelijk van elkaar beoordeeld door één à twee externe, nationale deskundigen (vrijwilligers) benaderd door het bureau, eventueel in overleg met WAR-voorzitter, en één lid van de WAR. Indien voor het onderwerp van de aanvragen onvoldoende onafhankelijke expertise in Nederland aanwezig is voor de externe beoordeling, worden de vooraanmeldingen voorgelegd aan een selectie van Europese diabetesonderzoekers (vrijwilligers).

De *volledig uitgewerkte subsidieaanvragen* worden minimaal door drie en maximaal vijf referenten beoordeeld (vrijwilligers). De referenten zijn onafhankelijke deskundigen, bij voorkeur internationaal. De referenten worden door het bureau geselecteerd op grond van hun deskundigheid.

Een referent kan maximaal drie aanvragen beoordelen.

De aanvragers van onderzoeksvoorstellen worden voorafgaand aan het indienen van een aanvraag in de gelegenheid gesteld om, indien zij een bepaalde referent (vrijwilliger) niet geschikt achten de aanvraag objectief te beoordelen, dit met argumentatie kenbaar te maken aan het bureau. Deze informatie wordt door het bureau meegewogen in de definitieve selectie van referenten.

3.2.1 Begeleiding

*** Collecte- en vrijwilligerscoördinator**

De functie van collecte- en vrijwilligerscoördinator is een gecombineerde, betaalde functie.

Tot het takenpakket van de collectecoördinator behoren: het voorbereiden en (laten) uitvoeren van de jaarlijkse collectecampagne; het coördineren van het logistieke proces; de administratieve afhandeling van de collecteresultaten; het werven van nieuwe collectevrijwilligers en het contact onderhouden met de vrijwilligers.

Tot het takenpakket van de vrijwilligerscoördinator behoren: het voorbereiden en (laten) uitvoeren van niet-collecte gerelateerde vrijwilligersacties. Hieronder vallen o.a. het staan op beurzen en de inzet van vrijwilligers binnen de organisatie.

Het Diabetes Fonds onderzoekt in hoeverre het mogelijk en wenselijk is om in de toekomst vrijwilligers in te zetten binnen de kernorganisatie. Te denken valt dan aan het inzetten van vrijwilligers voor receptiewerkzaamheden en telefonische ondersteuning. De verwachting is dat er in de toekomst een uitbreiding komt van het aantal vrijwilligers binnen de organisatie die niet collectegerelateerde activiteiten ontplooiën.

*** Vrijwilligers: Collecteorganisatie**

De begeleiding van de regiocoördinatoren is in handen van de collectecoördinator.

Deze bezoekt eenmaal per jaar de RC's, maakt afspraken met hen t.a.v. hun uit te voeren werkzaamheden en legt deze vast in een document dat voor beide partijen het uitgangspunt is voor de samenwerking.

Gezien het grote aantal collectecoördinatoren (1200) is dit niet mogelijk t.a.v. de samenwerking met hen. De collectecoördinatoren worden aangestuurd door de regiocoördinatoren.

De begeleiding van regiocoördinatoren bestaat uit: de taakgerichte ondersteuning, waarin het werk, de voortgang, de middelen en de samenwerking centraal staan.

Tot de persoonsgerichte begeleiding behoort het reflecteren over het eigen functioneren. Dit komt aan de orde in het jaarlijkse voortgangsgesprek.

De begeleiding van vrijwilligers op beurzen etc. is in handen van de vrijwilligerscoördinator.

3.2.2 Waarderingsbeleid

*** Vrijwilligers: Collecteorganisatie**

Naast het jaarlijkse huisbezoek van de vrijwilligerscoördinator zijn er in het kader van *waarderingsbeleid* een aantal bijeenkomsten waarbij vrijwilligers worden uitgenodigd.

1. Najaarsbijeenkomst
2. 'Dierentuindag'

De najaarsbijeenkomst is bedoeld voor alle regiocoördinatoren. Op deze dag wordt de komende collectecampagne gepresenteerd en gediscussieerd over het vrijwilligerswerk.

De dierentuindag is een *'social event'* waarbij collecteleiders en wijkhoofden die 15 of 25 jaar de collecte hebben georganiseerd in het zonnetje gezet.

Naast deze bijeenkomsten worden verjaardagen van regiocoördinatoren bijgehouden teneinde hen middels een kaartje te feliciteren.

Er bestaat in dit kader ook een *jubileumprotocol*. Dit houdt in dat collectanten, wijkhoofden, collecteleiders en regiocoördinatoren die 5, 15 of 25 jaar de collecte organiseren, een pen of bronzen of zilveren speld ontvangen als blijk van waardering door het Diabetes Fonds.

De vrijwilligerscoördinator stuurt namens het Diabetes Fonds alle regiocoördinatoren een kerstpakket. Meestal bestaat dit uit een aantal flessen wijn, een vrijwilligersagenda en een persoonlijke gelukswens.

*** Vrijwilligers: Wetenschappelijke Advies Raad**

Ook de vrijwilligers van de WAR en de commissie Stem van de patiënt en internationale referenten ontvangen aan het eind van het jaar een relatiegeschenk als blijk van waardering.

WAR-leden en Stem van de patiënt-leden ontvangen na afloop van hun zittingperiode een speciaal cadeau.

Eenmaal per jaar gaan de betaalde medewerkers van de afdeling Wetenschappelijk Onderzoek met alle WAR-leden dineren.

De belangrijkste vorm van waardering valt niet in materie uit te drukken. Het blijk geven door Diabetes Fonds-medewerkers van hun waardering áán, en deze ook uitspreken naar vrijwilligers, vormt het belangrijkste onderdeel van waarderingsbeleid.

3.3 Deskundigheidsbevordering

Het Diabetes Fonds streeft ernaar om haar RC's relevante kennis te laten vergaren via workshops etc. In het verleden zijn o.a. telefooncursussen gegeven. Over het algemeen bestaat hier weinig animo voor.

Er is echter wel budget voor vrijgemaakt en het staat RC's dan ook vrij om een voorstel te doen voor een cursus of workshop. De vrijwilligerscoördinator beslist in dit geval over het vergoeden van de workshop. De opleiding/workshop moet meerwaarde hebben voor het uit te voeren vrijwilligerswerk bij het Diabetes Fonds.

3.4 De toekomst

De groei van het Diabetes Fonds heeft op verschillende terreinen gevolgen. De bestuursstructuur is gewijzigd om recht te doen aan de groei van de organisatie. Daarnaast heeft het Diabetes Fonds een fikse professionaliseringsslag gemaakt en op verschillende onderdelen binnen de organisatie zijn nieuwe –betaalde– krachten aangenomen om die groei in inkomsten te effectueren.

Binnen die groeiende organisatie blijven de vrijwilligers een cruciale rol spelen. Zowel in beleidszaken (Raad van Toezicht) als in advies (WAR, Stem van de patiënt, werkgroepen ‘collecte’) als in het genereren van inkomsten (collecte) zijn de vrijwilligers onlosmakelijk verbonden met het succes van het Diabetes Fonds.

Het Diabetes Fonds koestert de inzet van zijn vrijwilligers en zet zich in om de vrijwilligers binnen de organisatie zo goed mogelijk te faciliteren.

Het Diabetes Fonds zal ook in de toekomst leunen op de hulp van zijn vrijwilligers en op verschillende deelgebieden de inzet van nieuwe vrijwilligers uitbreiden.